

§ 20

Djøf Dokumentation

Boliger til studerende
er for få, for dyre og
for svære at finde –
særligt i København

Introduktion

Sommerens rekordoptag på landets videregående uddannelser gør, at presset på SU-venlige boliger fra de unge bliver enormt.

Og selvom flere studieboliger mange steder er et hedt – og meget udbredt - politisk ønske, har man i både hovedstaden og resten af landet svært ved at følge med efterspørgslen. Derfor er de studerende hvert år i et kapløb med hinanden og udbuddet om at få tag over hovedet.

Men hvordan ser det egentlig ud fra de studerendes perspektiv? Er de bekymrede for deres boligsituation? Hvor svært er det at finde en bolig? Og hvor stor en del af de studerendes sommetider pressede budget går egentlig til husleje og udgifter til bolig?

Denne analyse undersøger netop disse spørgsmål, og tegner et unikt billede af boligsituationen for studerende i Danmark. Et billede, der vidner om, at boligmarkedet i Danmark stiller store krav til de studerende, hvis de vil bo i for eksempel København.

Undersøgelsens datagrundlag er todelt. Undersøgelsen trækker på analyser af data fra en befolkningsundersøgelse foretaget blandt 1.000 studerende på erhvervskompetencegivende uddannelser i alderen 16-34 år. Herudover trækker analysen på indkomststatistikken fra Danmarks Statistik.

Analysen viser, at

- > 58% af de studerende er enige eller helt enige i, at det er vanskeligt at finde en bolig, de har råd til at betale.
 - > 68% af de studerende i Region Hovedstaden er enig eller meget enig i, at det er svært at finde en bolig, de kan betale.
 - > Mere end hver fjerde eller over 83.000 studerende har op til eller under deres uddannelse oplevet at stå uden bolig. I 2013 havde omkring 75.000 studerende oplevet det samme.
 - > De studerende har i gennemsnit en indkomst på ca. 9.900 kr. pr. måned og bruger hele 42% af deres indkomst på bolig.
 - > For de studerende på korte videregående uddannelser udgør boligudgiften i gennemsnit 90% af deres SU-indtægt, mens den for studerende på mellemlange videregående uddannelser udgør 78% af deres SU-indtægt.
 - > Bachelorerne på de lange videregående uddannelser bruger i gennemsnit 68% af deres SU på bolig og kandidatstuderende 88%
-

Djøfs analysepublikation er opkaldt efter Folketingets §20-spørgsmål. Her stiller folketingsmedlemmerne drillende og dybsindige spørgsmål til ministrene. I Djøfs §20-publikation ser vi bort fra drillerierne og stiller kun spørgsmål, der flytter samfundet frem. Målet er at kvalificere den politiske debat gennem dybdegående og dagsordenssættende analyser. Du kan derfor dykke ned i samfundstendenser, når vi den 20. i hver måned udgiver §20 – Djøf Dokumentation.

Djøf mener

- > Der skal investeres i at skabe flere egnede studieboliger, som de studerende har råd til.
 - > Flere studieboliger bør være en stor politisk prioritering, da studerendes boligsituation har betydning for både trivsel og frafald.
-

Indhold

Boligsituationen for studerende	6
Studerende har svært ved at finde en bolig de kan betale	8
Økonomi og bolig	9
De studerendes økonomi	10
Metode	12
Bilag	13

Boligsituationen for studerende

I det følgende afsnit stilles der skarpt på de studerendes boligvilkår. Der fokuseres på hvordan de bor, hvor mange, som har oplevet at være boligløs, og hvor vanskeligt de mener, det er at finde en bolig, de har råd til at betale. Tallene er baseret på en befolkningsundersøgelse blandt 1000 studerende mellem 16 og 34 år på erhvervskompetencegivende uddannelser, udarbejdet af Djøf. Dataindsamlingen er foretaget af Userneeds.

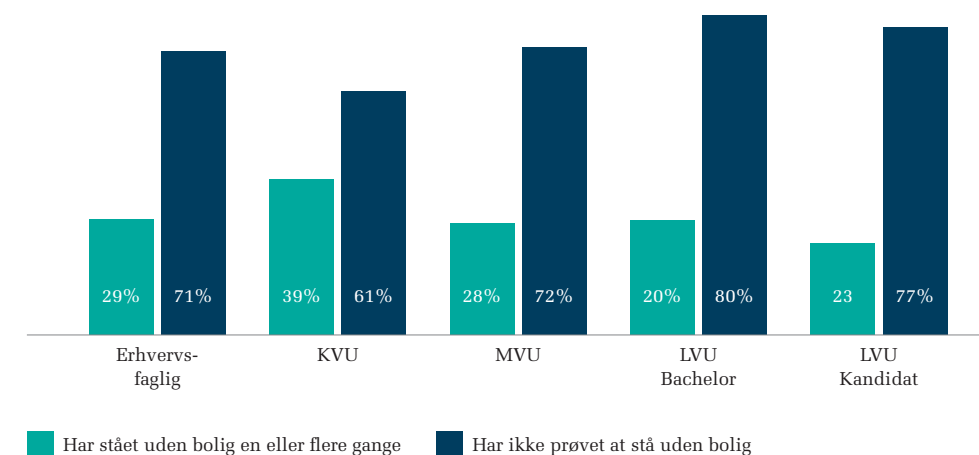
Af Tabel 1 fremgår det, hvilke typer bolig de studerende bor i. Lidt under halvdelen (47%) bor i lejebolig eller lejet værelse - enten tidsbegrænset eller med ubegrænset leje, mens 19% bor på kollegie eller i ungdomsbolig. I forhold til 2013 bor færre altså i lejebolig med ubegrænset lejetid og i ejer/andelsbolig, mens andelen, der bor i forældre køb er steget fra 3% til 7%.

Tabel 1: Hvilken type bolig bor du i?

	2020	2013
Tidsbegrænset lejebolig (herunder fremleje)	7%	6%
Lejebolig med ubegrænset lejetid	37%	42%
Kollegie/ungdomsbolig	19%	17%
Forældre køb	7%	3%
Ejebolig/andelsbolig	13%	18%
Jeg bor hos mine forældre	13%	13%
Løjet værelse	3%	-
Kollektiv	1%	-
Andet	0%	2%

Mere end hver fjerde (27%) eller godt 83.000 studerende har op til eller under deres uddannelse oplevet at stå uden bolig. Af Figur 1 fremgår det, at de studerende på en kort videregående uddannelse i højere grad end bachelorstuderende på lange videregående uddannelser har oplevet at stå uden bolig én eller flere gange*. I 2020 har færre studerende på lange videregående uddannelser oplevet at stå uden bolig sammenlignet med 2013. I 2013 havde knap hver tredje stået uden bolig, hvilket er faldet til godt hver femte i 2020.

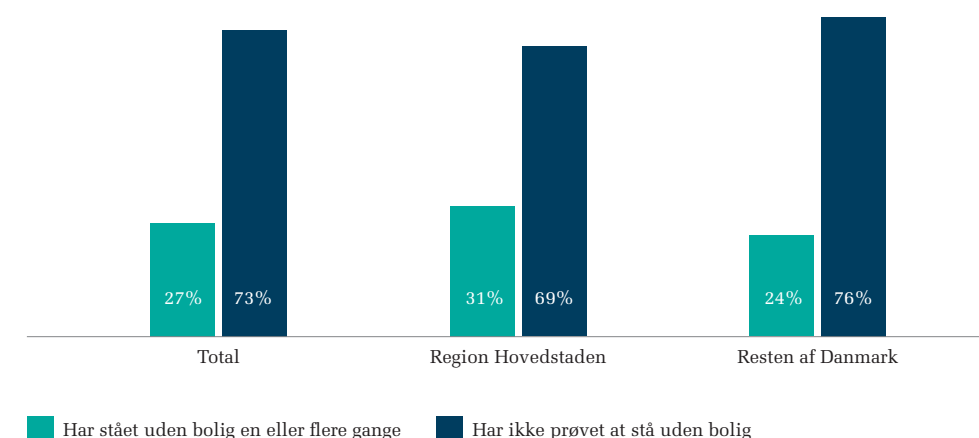
Figur 1: Har du op til eller under din uddannelse oplevet at stå uden bolig? (Opdelt på uddannelse)

Note: *Det er kun forskellen mellem kort videregående uddannelse og bachelor, som er signifikant.

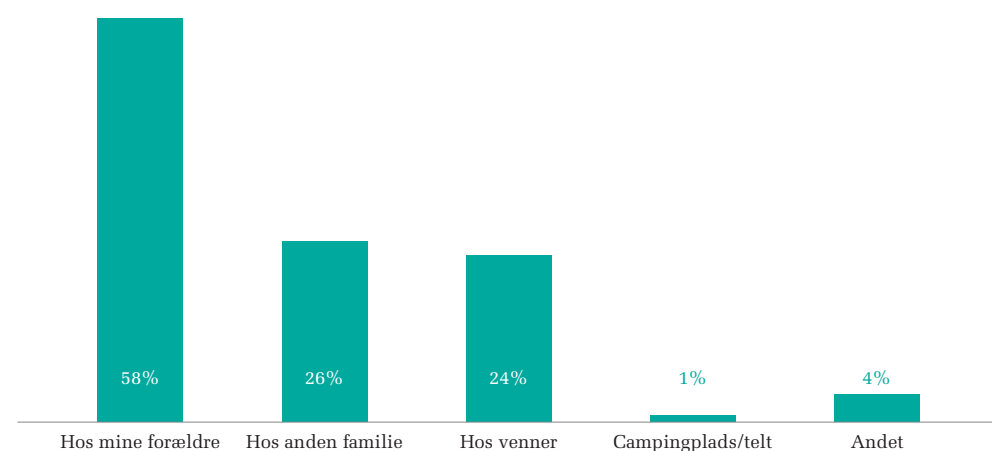
De studerende, der bor i Region Hovedstaden, har i højere grad end studerende bosat i andre dele af landet oplevet at stå uden bolig én eller flere gange. 31% i Region Hovedstaden har oplevet at stå uden bolig, mens tallet kun er 24% i det øvrige Danmark (Figur 2).

Figur 2: Har du op til eller under din uddannelse oplevet at stå uden bolig? (Opdelt på Region Hovedstaden og øvrige Danmark)

Dem, der har oplevet at stå uden bolig, har hovedsageligt boet hos deres forældre og anden familie eller hos venner i perioderne uden bolig.

Figur 3: Hvor boede du, da du stod uden bolig? (Gerne flere svar)

Studerende har svært ved at finde en bolig de kan betale

Blandt alle studerende er 58% enige eller helt enige i, at det er vanskeligt at finde en bolig, de har råd til at betale, mens 13% er uenige eller helt uenige. Der er dog ret store geografiske forskelle, idet studerende i Region Hovedstaden i højere grad end studerende bosat i øvrige dele af landet er enige i, at det generelt er vanskeligt at finde en bolig, de har råd til.

Tabel 2

	Region Hovedstaden	Region Midtjylland	Region Nordjylland	Region Sjælland	Region Syddanmark	Total
Enig eller helt enig	68%*	55%	49%	69%^	49%	58%
Hverken enig eller uenig	24%	32%	34%	28%	30%	29%
Uenig eller helt uenig	8%	13%	18%~	3%	20%~	13%

Note: * Signifikant forskellig fra Region Midtjylland, Nordjylland og Syddanmark

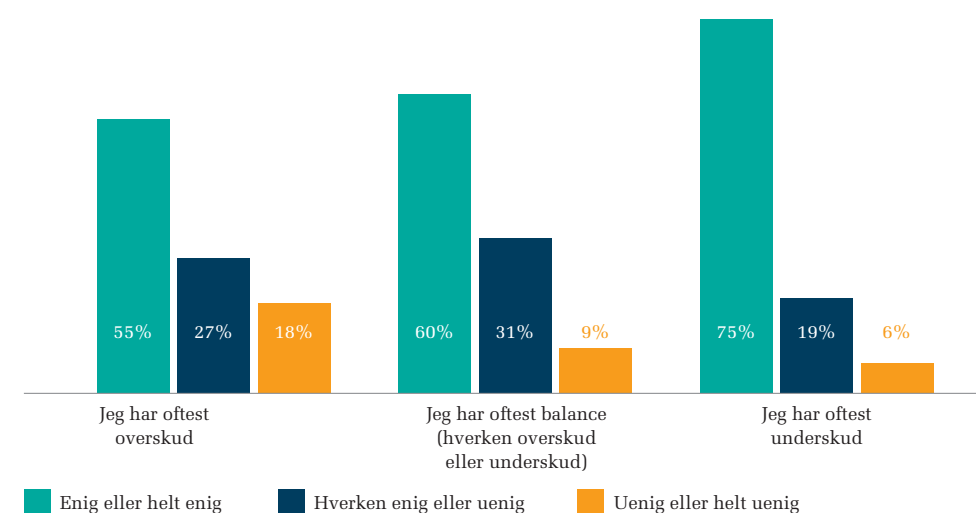
^ Signifikant forskellig fra Region Syddanmark

~ Signifikant forskellig fra Region Hovedstaden og Sjælland

Økonomi og bolig

Af Figur 4 fremgår det, at de studerende, der oftest har underskud på deres konto ved månedens udgang, i højere grad er enige i, at det er vanskeligt at finde en bolig, de har råd til at betale. Blandt gruppen, der har balance i økonomien, er der sket et fald i andelen, der er enige eller helt enige i, at det er vanskeligt at finde en bolig de har råd til at betale siden 2013. I 2013 var tallet 70% mod 60% i 2020.

Figur 4: Hvor enig eller uenig er du i følgende udsagn: Det er generelt vanskeligt at finde en bolig, jeg har råd til at betale? (Opdelt efter balance i økonomi: På en almindelig måned, har du da oftest overskud eller underskud på bankkontoen ved månedens udgang?)

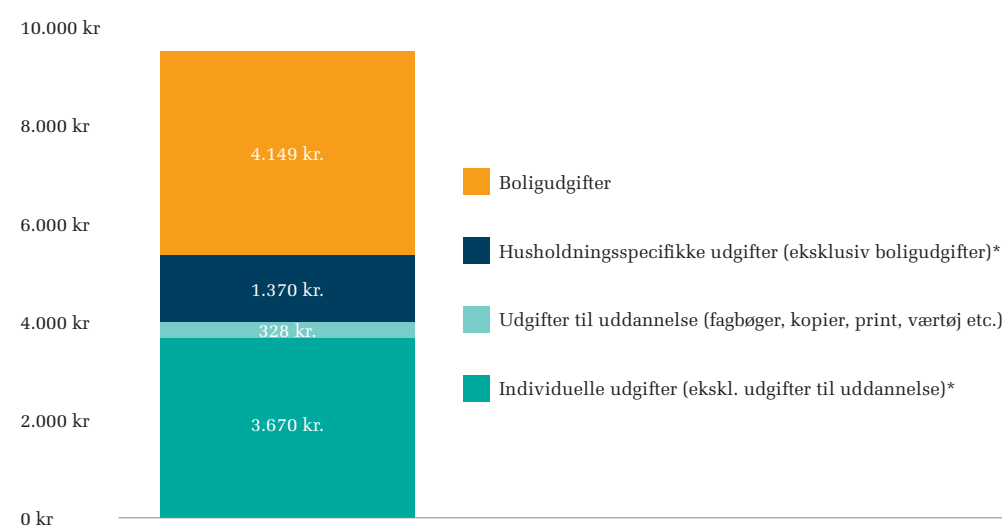

Der ses desuden en sammenhæng mellem, at de studerende, der er bekymrede for deres økonomiske situation, ofte også har en opfattelse af, at det er vanskeligt at finde en bolig, de har råd til at betale.

De studerendes økonomi

Når der ses på gruppen af studerende samlet set, fremgår det af Figur 5, at de studerende i gennemsnit har udgifter for 9.517 kr. pr. måned. Den største udgift er til bolig, der udgør 4.149 kr. pr. måned i gennemsnit¹. Knap 7% af de studerende har ikke udgifter til bolig. Udgifter til dagligdags leveomkostninger til mad, tøj, etc. er baseret på tal fra Nordeas minimumsbudget for unge under uddannelse fra 2018 (se bilag, Tabel 4). Sammenlignet med 2013 er dagligdags leveomkostninger steget fra 3.918 kr. pr. måned til 5.040 kr. pr. måned², mens boligudgifter er steget fra 3.603 kr. til 4.149 kr. pr. måned i samme periode.

Figur 5: Gennemsnitlige månedlige udgifter for studerende opdelt på bolig, udgifter til studie etc.* samt dagligdags leveomkostninger**. Gennemsnit blandt alle (dvs. både dem med og uden udgiften)

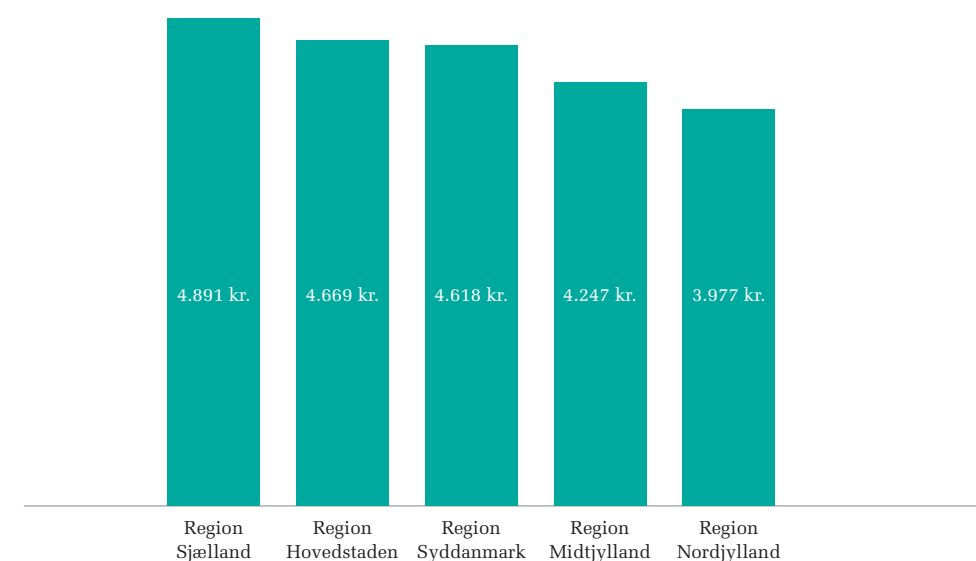

Note: *5% Trimmed Mean **Baseret på Nordeas minimumsbudget for unge under uddannelse (se bilag, Tabel 10)

Når der ses på udgifterne inden for de forskellige uddannelsesgrupper fremgår det, at boligudgiften varierer en smule. Studerende på bachelor uddannelser betaler i gennemsnit 3.726 kr. pr. måned for bolig, mens de øvrige grupper betaler fra omkring 4.132 kr. til 4.351 kr. pr. måned.

Udgifterne til bolig varierer lidt, alt efter hvor de studerende bor i landet. De studerende, der bor i Region Sjælland, Region Hovedstaden og Region Syddanmark, har den højeste gennemsnitlige udgift til bolig³, idet de i gennemsnit betaler hhv. 4.891 kr., 4.669 kr. og 4.618 kr. pr. måned til bolig (inkl. afdrag på boliglån, el, vand, varme m.m., men ekskl. boligstøtte). Omvendt har de studerende bosat i Region Nordjylland den laveste udgift til bolig, idet de i gennemsnit betaler 3.977 kr. pr. måned.

Figur 6: Gennemsnitlige* månedlige boligudgifter (inkl. husleje, afdrag på boliglån, aconto varme etc. Ekskl. boligstøtte) opdelt efter geografi. Blandt dem, der har udgift til bolig

Note: *5% Trimmed Mean. Bemærk at der er en betydelig usikkerhed på gennemsnittet for Region Sjælland, da det baserer sig på relativt få (60) respondenter.

Tabel 3 viser, hvor meget de studerendes boligudgift udgør af deres indtægt fra SU. De studerende på mellemlange videregående uddannelser bruger i gennemsnit 78% af deres SU på bolig. For de studerende på bachelordelen af de lange videregående uddannelser udgør boligudgiften i gennemsnit 68% af deres SU, mens kandidaterne i gennemsnit bruger 88% af deres SU på bolig. De studerende på erhvervsfaglige uddannelser har en lav SU-sats, og kan derfor ikke få dækket deres boligudgifter af SU-indtægten, da deres primære forsørgelse under uddannelsesforløbet er lærlingeløn. Dele af de korte videregående uddannelser har desuden lønnet praktikforløb.

Tabel 3: Boligudgiftens andel af SU (årlig)

	Boligudgifter	SU	Andel
KVU	50.700	56.400	90%
MVU	49.600	63.600	78%
LVU – Bachelor	44.700	66.000	68%
LVU – Kandidat	52.000	58.800	88%

Note: Oplysninger om SU-indkomst stammer fra Danmarks Statistiks indkomstregister, bearbejdet af Djøf. Boligudgifter er fra surveyen omregnet til årlige udgifter.

¹Gennemsnit blandt alle, dvs. både dem med og uden udgiften

(se metodeafsnit for uddybende forklaring af hvem der er med i beregningerne).

²Udgifter til dagligdags leveomkostninger 2013 er baseret på tal fra CASAs rapport

'At eksistere eller at leve' fra 2004

³Gennemsnitlig udgift blandt dem, der har en udgift til bolig.

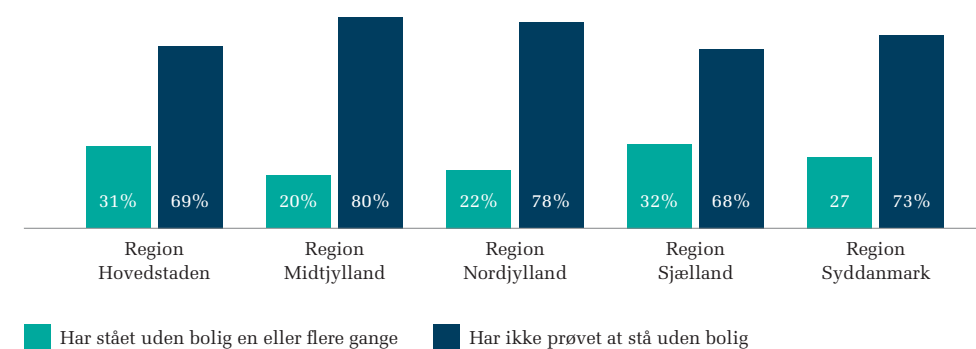
Metode

Analysen er baseret på datakilder

Analysen er baseret på en befolkningsundersøgelse udarbejdet af Djøf. Data bygger på svar fra 1.000 studerende i alderen 16-34 år, og Userneeds har forestået dataindsamlingen. Svarene er vejret i forhold til køn og aldersfordelingen på de erhvervskompetencegivende uddannelser anno 2019 (Bachelor- og kandidatstuderende på lange videregående uddannelser er vejret i forhold til køn og aldersfordelingen på lange videregående uddannelser samlet set). Fordelingen stammer fra Danmarks Statistiks registre. De to undersøgelser kan derfor i et vist omfang kombineres. Der sammenlignes så vidt muligt med en tilsvarende survey foretaget i 2013, hvor Epinion stod for dataindsamlingen.

Bilag

Figur 2b: Har du op til eller under din uddannelse oplevet at stå uden bolig? (Opdelt på Region)

Tablel 4: Minimumsbudget for unge underuddannelse 2018. Kr. pr. måned

	Kvinde, 18–29 år, Hovedstaden	Mand, 18–29 år, Hovedstaden	Gennemsnit
Individuelle udgifter (ekskl. udgifter til uddannelse)			
Mad og drikke	1.670	2.095	1.883
Tøj og sko	430	330	380
Sundhed og hygiejne	485	240	363
Transport m. cykel og offentlig transport (månedskort)	625	625	625
Kultur og fritid (inkl. mobil, sport m.m.)	440	400	420
Total: Individuelle udgifter	3.650	3.690	3.670
Husholdningsspecifikke udgifter (ekskl. boligudgifter)			
Dagligvarer (rengøringsmidler og andre husholdningsartikler)	160	160	160
Varige forbrugsgoder (møbler, hårde hvidevarer, værktøj osv.)	270	270	270
Forsikring	250	250	250
Kultur og fritid (Tv, PC, gaver osv.)	690	690	690
Total: Husholdningsspecifikke udgifter	1.370	1.370	1.370

Note: Kilde: Nordea 2018 'Så meget koster hverdagslivet for unge under uddannelse – Se et minimumsbudget for unge underuddannelse' af Ann Lehmann Erichsen, Forbrugerøkonom nordea.com/Images/34-279589/minimumsudgifter-2018.pdf

Djøf
Gothersgade 133
1123 København K
Telefon: 3395 9700
djof.dk